

ნარატიული მეთოდებისა და პირადი ისტორიების როლი საკუთარი
იდენტობის აღქმის განვითარებაში საგნის „მე და საზოგადოება“ სწავლების
პროცესში

ეკა შავაძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ბიზნესის, ტექნოლოგიისა და განათლების ფაკულტეტზე მაგისტრის აკადემიური
ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად*

პროგრამა: დაწყებითი საფეხურის მასწავლებლის განათლება (საზოგადოებრივი
მეცნიერებებისა და სპეციალური მასწავლებლის არჩევითი მოდულებით)

სამეცნიერო ნაშრომის ხელმძღვანელი: ასოცირებული პროფესორი დავით
მაღაზონია

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი

“როგორც წარმოდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი შეიცავს ჩემს ორიგინალ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.”

ეკა შავაძე

20.06.2026

აბსტრაქტი

წინამდებარე კვლევა ეხება ნარატიული მეთოდების გამოყენებას, დაწყებითი კლასის მოსწავლეთა თვითკონცეფციის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით. კვლევის მიზანი იყო იმის დადგენა, თუ როგორ მოქმედებს პირადი ისტორიების გაზიარება და ნარატიულ აქტივობებზე დაფუძნებული სწავლება მოსწავლეთა თვითაღქმაზე, საკუთარი გამოცდილებების გააზრებასა და ემოციური რეფლექსიის განვითარებაზე.

კვლევა განხორციელდა მესამე კლასის მოსწავლეებთან და მოიცავდა სამ ძირითად ეტაპს: დიაგნოსტიკას, ინტერვენციასა და შედეგების შეფასებას. მონაცემების შეგროვების მიზნით გამოყენებული იყო ხარისხობრივი კვლევის მეთოდები, კერძოდ: საგაკვეთილო დაკვირვება, ნახევრადსტრუქტურირებული ინტერვიუ მასწავლებელთან, ფოკუსჯგუფები მოსწავლეებთან და მოსწავლეთა ნამუშევრების ანალიზი. მიღებული მონაცემები გაანალიზდა თემატური და შედარებითი ანალიზის პრინციპების გამოყენებით. დიაგნოსტიკის ეტაპზე გამოვლინდა სამი ძირითადი პრობლემა: თვითკონცეფციის ზედაპირული ხასიათი; პირადი გამოცდილებების თანმიმდევრულ ისტორიად ჩამოყალიბების სირთულე და ემოციური რეფლექსიის არასაკმარისი განვითარება.

აღნიშნული პრობლემების საპასუხოდ დაიგეგმა და განხორციელდა 4 ინტერვენცია, რომლებიც ეფუძნებოდა ნარატიულ მიდგომას. ინტერვენციების ფარგლებში გამოყენებული იყო ისეთი აქტივობები, როგორიცაა: „ჩემი ისტორიის რუკა“, „ისტორიის სამი ფანჯარა“, „ემოციის კვალი“ და ინტეგრირებული ნარატიული აქტივობა „ახალი თვალთ დანახული ჩემი ისტორია“. აქტივობების განხორციელების პროცესში მნიშვნელოვანი ადგილი დაეთმო მოდელირებას; ვიზუალური ხარაჩოების გამოყენებას; ემოციური ლექსიკის გაფართოებასა და უსაფრთხო სასწავლო გარემოს შექმნას.

კვლევის შედეგებმა აჩვენა, რომ ნარატიულმა მეთოდებმა დადებითი გავლენა მოახდინა მოსწავლეთა თვითგამოხატვის, ნარატიული უნარებისა და ემოციური რეფლექსიის განვითარებაზე. მოსწავლეები უფრო ხშირად აკავშირებდნენ საკუთარ თვისებებს კონკრეტულ გამოცდილებებთან, უკეთ ახერხებდნენ ისტორიების სტრუქტურირებულად გადმოცემას, უფრო ღრმად აანალიზებდნენ საკუთარ ემოციებს და მეტად თავდაჯერებულად ერთვებოდნენ საგაკვეთილო აქტივობებში. ასევე გამოიკვეთა, რომ მოდელირება, ვიზუალური საყრდენები და მხარდამჭერი გარემო მნიშვნელოვანი ფაქტორებია ნარატიული უნარების განვითარების პროცესში.

კვლევის შედეგები ადასტურებს, რომ ნარატიული აქტივობების გამოყენება ეფექტური საშუალებაა დაწყებითი კლასის მოსწავლეებში თვითკონცეფციის გაღრმავების, ემოციური განვითარების, თვითგამოხატვისა და რეფლექსიური აზროვნების ხელშეწყობისთვის.

საკვანძო სიტყვები: ნარატივი, თვითკონცეფცია, თვითგამოხატვა, ემოციური რეფლექსია, დაწყებითი განათლება, ნარატიული მეთოდები, პირადი ისტორიები.

Abstract

The present study explores the use of narrative methods to support the development of self-concept among primary school students. The purpose of the study was to investigate how sharing personal stories and participating in narrative-based activities influence students' self-perception, interpretation of their own experiences, and development of emotional reflection.

The study was conducted with third-grade students and consisted of three main stages: diagnosis, intervention, and evaluation of results. Qualitative research methods were employed for data collection, including classroom observation, semi-structured teacher interviews, student focus groups, and analysis of students' work.

The diagnostic stage revealed three major challenges: a superficial self-concept, difficulties in organizing personal experiences into coherent narratives, and insufficient development of emotional reflection.

To address these issues, four narrative-based interventions were designed and implemented. The interventions included activities such as "My Story Map," "The Three Windows of a Story," "The Emotion Trail," and an integrated narrative activity entitled "My Story Through New Eyes." Throughout the intervention process, particular emphasis was placed on modeling, the use of visual scaffolds, the expansion of emotional vocabulary, and the creation of a safe and supportive learning environment.

The findings demonstrated that narrative methods had a positive impact on students' self-expression, narrative skills, and emotional reflection. Students increasingly connected their personal characteristics to specific experiences, became more capable of constructing structured and coherent narratives, reflected more deeply on their emotions, and participated in classroom activities with greater confidence. The study also highlighted the importance of modeling, visual

supports, and a supportive classroom atmosphere in fostering the development of narrative competencies.

The results confirm that narrative activities are an effective tool for enhancing self-concept, emotional development, self-expression, and reflective thinking among primary school students.

Keywords: narrative, self-concept, self-expression, emotional reflection, primary education, narrative methods, personal stories.

მადლობა

მადლობას ვუხდით “თანამედროვე განათლების აკადემიის” დირექტორს დავით მაღაზონიას კვლევის პროცესში გაწეული მხარდაჭერისა და დახმარებისათვის. ასევე, ბატონი დავითი გახლდათ ჩვენი კვლევის აკადემიური ხელმძღვანელი, შესაბამისად ორმაგად ვუხდით მადლობას გაწეული შრომისათვის. მან გაგვიზიარა საჭირო ლიტერატურა, დაგვეხმარა ინტერვენციების სწორად დაგეგმვაში და მის მიერ მოცემული უკუკავშირი იყო დროული და მიზანმიმართული.

მადლობას ვუხდით თანამედროვე განათლების აკადემიის მე-3 კლასის მოსწავლეებს, მათ დამრიგებელს ნინო სამხარაძეს, მე და საზოგადოების მასწავლებელ მზეო კვინიკაძესა და მთელს კოლექტივს აღნიშნულ კვლევაში მონაწილეობისა და მხარდაჭერისათვის.

ასევე, მადლობას ვუხდით ინტერვენციის განმხორციელებელ პირებს, რომლებმაც დიდი როლი ითამაშეს კვლევის განხორციელების პროცესში და უსასყიდლოდ, კეთილი ნებით მიიღეს მონაწილეობა აღნიშნულ პროცესებში.